

Ing. P.H.K.G. Cornelius

werkzaam op Nat Lab en vooral bezig met het vervalsen van persoonsbewijzen voor joden en onderduikers en het vinden van onderduikadressen.

Cornelius was belangrijke verzetsman bij Natlab, tijdens de oorlog zelf moeten onderduiken.

Zie [Verzet in de Oorlog](#) bij verhaal Hilda Verwey Jonker

Mevrouw S. Wijtman-Vleer: "In de zomer van 1940 vingen mijn ouders aan met illegale activiteiten. Als enige dochter hielp ik vooral mijn moeder, omdat zij de spil in het geheel was. Aanvankelijk hielp ik met het verspreiden van illegale bladen als Trouw. Die bezorgde ik al wandelend met mijn baby – verstopt onder het matrasje – bij vertrouwde adressen aan huis".

Het illegale werk bracht mijn moeder in contact met een Philips-employé werkzaam op Nat Lab., ing. P. H.K. G. Cornelius, een Duitser van origine [sinds 27 mei 1948 Nederlander (Stbl. no. I 213).] die met een joodse was getrouwd. Hij hield zich vooral bezig met het vervalsen van persoonsbewijzen voor joden en onderduikers en het vinden van onderduikadressen. Toen hij vroeg of wij onze woning aan de Julianastraat daarvoor beschikbaar wilden stellen, hoefden we daar niet lang over na te denken.

Cornelius bracht mijn moeder in contact met de financier van zijn verzetsgroep, mevrouw Sylvia Philips-Van Lennep getrouwd met Frits Philips. Eens per maand haalde mijn moeder geld bij haar op. In de "boekhouding" van Sylvia, zo vernamen we na de oorlog, werd mijn moeder met de codenaam "Vleermuis" aangeduid.

Onze woning werd hoofdzakelijk als doorgangshuis gebruikt. Ook hebben wij er voor langere tijd tientallen onderduikers in huis gehad. Tijdens de bezetting was er veel loslippigheid onder de mensen, om maar te zwijgen van verraad. Daar zijn tal van joden het slachtoffer van geworden. Soms ook de helpers. Zo werd de familie Van der Wal uit onze buurt verraden en gearresteerd. Die hadden zes joden in huis. Het dag-en-nacht-parool was dan ook zwijgen en oppassen.

'In onze woning verstopten we wapens voor het echtpaar van Bruggen en we hielpen hen bij het zoeken naar onderduikadressen. Op een dag vernamen we dat we geen contact meer met hen moesten opnemen: de SD had hun illegale werkzaamheden ontdekt. Rien van Bruggen was met een politieagent, Aarts, bij Tilburg in de val gelopen toen ze met geallieerde piloten op weg naar België waren. Na de oorlog hoorde ik dat ze verraden waren.' Beiden overleven de oorlog niet en worden in kamp Vught geëxecuteerd.

Het grootste probleem voor ons was het vinden van onderduikadressen. Heel wat Eindhovenaren durfden het niet aan een onderduiker in huis te nemen. Wekenlang waren we daarvoor soms op pad. En ik moet helaas zeggen dat sommige joden heel lastig of kieskeurig konden zijn. Ik herinner me een vrouw voor wie geen enkel adres naar haar zin was. Het was te klein of er was te weinig comfort. Velen daarvan raakten daardoor in moeilijkheden en werden opgepakt. Weer andere joden gaven blijk van wantrouwen tegenover ons. Voordat ze door ons werden ondergebracht, werd hun huisraad onder verschillende adressen verdeeld, zo van de linkerschoen hier en de rechterschoen daar. Dan waren de mensen in staat om te zeggen; jullie zoeken het verder zelf maar uit. Er waren na de oorlog ook mensen die zeiden: zoiets doen we nooit meer.

Na de bevrijding hielpen wij opnieuw joden. Nu die – nog in hun streepjespakken gekleed - uit de concentratiekampen terugkeerden en in het Veemgebouw van Philips werden opgevangen waar we hen moesten ontluizen. Ik vond het heel indrukwekkend hoe die uitgemergelde mensen, die nauwelijks konden staan, het Wilhelmus zongen. Wij hebben onze plicht gedaan en wisten vooral door de inzet van mijn moeder een groot aantal joden uit handen van de Duitsers te houden. Mijn moeder is nooit voor haar verzetswerk onderscheiden, ook niet postuum, en dat is iets wat mij nog altijd steekt.'

Bron van dit verhaal: boek van Frans Dekkers met de titel: B&W Rond de Tweede Wereldoorlog in Groot-Eindhoven. Aangevuld met extra gegevens.